

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

GREEN ECONOMY AND DEVELOPMENT

Social, Economic, Technological, Scientific and Popular Science Journal

**2026-YIL / AVGUST / 8-SON,
I-QISM**

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, avgust.
I-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukirimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'RTA DAROMADLI MAMLAKATLARDA INNOVATSION XARAJATLARNING EKSPORT DIVERSIFIKATSIYASIGA TA'SIRI	20
Karimova Xulkar Raxmanali qizi Jalg'ashova Nazira Umbet qizi	
MINTAQADA SANOAT SALOHİYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI	26
Mamedov Ko'palboy Masharipovich	
TA'LIM XIZMATLARINI BOSHQARISHDA XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA SIFATNI TA'MINLASH	30
Umarov Ravshanjon Gafurovich	
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI	36
Mamurov Doniyor Eldorovich	
MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA YASHIL INVESTITSİYALARDAN FOYDALANISH TAMOIYILLARI VA USULLARI	43
Ro'zimov Doniyor Soporboy o'g'li	
TOSHKENT METROPOLITENI SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH DARAJASINING DINAMIKASI VA UNI XALQARO TA'JIRIBA BILAN QIYOSIY BAHOLASH	49
Mansurov Xamrokul Ilxomovich	
ЦИФРОВАЯ САМООРГАНИЗАЦИЯ БУДУЩИХ МЕНЕДЖЕРОВ КАК ФАКТОР ЭФФЕКТИВНОСТИ САМОСТОЯТЕЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ	56
Мирвосикий Хилола Хабибулла кизи	
XORAZM VILOYATIDA AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHNING ILMIY-AMALIY TAHLILI	64
Z.Sh. Matniyozova	
DEVELOPMENT MECHANISMS OF EMBEDDED FINANCE SERVICES IN COMMERCIAL BANKS OF UZBEKISTAN BASED ON OPEN BANKING	69
Khurramova Fotima Bakhodir qizi	
IMPROVING THE PRACTICE OF FINANCING INVESTMENT PROJECTS THROUGH SYNDICATED LOANS PROVIDED BY COMMERCIAL BANKS	76
Xudaynazarov Davrbek Abdullayevich	
TASHQI SAVDO DINAMIKASI VA BANK MOLİYAVIY XAVFSIZLIGI: O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARI MISOLIDA AMALIY TAHLIL	83
Babadjanov Shuxrat Atxamovich	
GREEN LENDING PRACTICED AMONG UZBEK COMMERCIAL BANKS: SURVEY- BASED ASSESSMENT OF READINESS AND CONSTRAINTS	90
Avazov Azizbek Ashurali o'g'li	
"YANGI O'ZBEKISTON – 2030" STRATEGIYASI DOIRASIDA IQTISODIY O'ZGARISHLARNING ASOSIY YO'NALISHLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI	96
Amirov Otabek Xudoyberdi o'g'li	
BARQAROR YASHIL INVESTITSİYALARNING QAYTA TIKLANUVCHI ENERGETIKA RIVOJIGA ROLINI VA HISSASINI TAHLIL QILISH: O'ZBEKISTON MISOLIDA	101
Zilola Kazakova	
HUDUD SANOATIDA KAPITAL VA MEHNAT RESURLARI SAMARADORLIGINI KOB-B-DUGLAS MODELİ YORDAMIDA BAHOLASH	113
Turayev Baxrom Ergashevich	

“MAHALLA BANKIRI” INSTITUTI DAVLATBANK HAMKORLIGINING OPERATSION BO‘G‘INI SIFATIDA: SAMARADORLIK MEZONLARI VA OPTIMAL YUKLAMA PARAMETRLARI	120
Nurmuratov Azamat Mamarizo o‘g‘li	
SHAHAR JAMOAT TRANSPORTI YO‘NALISHLARINING AHOLI EHTIYOJLARIGA MOSLIGINI TADQIQ ETISH (URGANCH SHAHRI MISOLIDA)	127
Abdullayeva Shahzodaxon Fazliddin qizi	
O‘ZBEKISTONDA QISHLOQ XO‘JALIGINI RO‘YXATGA OLISHNING AGRAR IQTISODIY O‘SISHNI TA‘MINLASHDAGI INSTITUTSIONAL ROLI	132
Shohujayeva Zebo Safojevna	
Xolov Javlonbek Davronovich	
УЗБЕКИСТАН КАК АКАДЕМИЧЕСКИЙ ХАБ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	138
Эргашева Шахло Тургуновна	
БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ КАК ИНФОРМАЦИОННАЯ ОСНОВА ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ ПРЕДПРИЯТИЯ	146
Маннапова Раъно Абборовна	
YOSHLAR TADBIRKORLIGINI MOLIYAVIY, INSTITUTSIONAL VA RAQAMLI QO‘LLABQUVVATLASHNING INTEGRATSIYALASHGAN RAQAMLI MODELLARI: “3M-PLATFORMA” VA “SMART YOUTH BUSINESS ECOSYSTEM” KONSEPSIYALARI	154
Xojiyev Ma‘murjon Muxsinjon o‘g‘li	
RAQAMLI BANK XIZMATLARINING IQTISODIY VA INSTITUTSIONAL XUSUSIYATLARI	163
Begimqulova Sevara Nurmatovna	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI	169
Yusupov Muxiddin Soatovich	
Normaxmatov Fazliddin Nuriddin o‘g‘li	
OLIY TA‘LIMDA INNOVATSION MENEJMENT IMKONIYATLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH	177
Abdullayev Farhod Ozodovich	

OLIY TA'LIMDA INNOVATSION MENEJMENT IMKONIYATLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH

Abdullayev Farhod Ozodovich
Davlat boshqaruvi va siyosati akademiyasi
Xorazm viloyati hududiy filiali direktori,
iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent.
E-mail: farhodeconomy@mail.ru

Abstract. This article examines the need for innovative management in higher education, its specific priorities, and issues related to the effective use of its potential. It also presents conclusions regarding the use of innovative management opportunities in higher education.

Keywords: education, higher education, management, innovative management, research, problem.

Annotatsiya. Ushbu maqolada oliy ta'limda innovatsion menejmentning zaruriyati, uning o'ziga xos ustuvor jihatlari hamda imkoniyatlaridan samarali foydalanish masalalari yoritilgan. Shuningdek, oliy ta'limda innovatsion menejment imkoniyatlaridan foydalanish bo'yicha xulosalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim, oliy ta'lim, menejment, innovatsion menejment, tadqiqot, muammo.

Аннотация. В данной статье рассматриваются необходимость инновационного менеджмента в высшем образовании, его характерные приоритетные аспекты, а также вопросы эффективного использования его потенциала. Кроме того, представлены выводы об использовании возможностей инновационного менеджмента в высшем образовании.

Ключевые слова: образование, высшее образование, менеджмент, инновационный менеджмент, исследование, проблема.

KIRISH

Globallashuv va raqamli iqtisodiyot sharoitida jamiyat taraqqiyotining asosiy drayveri sifatida ta'lim tizimi, xususan, oliy ta'lim muhim strategik ahamiyat kasb etadi. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar oliy ta'lim muassasalarini modernizatsiya qilish, ularning ilmiy-intellektual salohiyatini oshirish hamda xalqaro standartlarga moslashtirishni talab qilmoqda. Ushbu vazifalarni an'anaviy boshqaruv usullari orqali hal etish murakkab kechadi. Shu bois ta'lim jarayonlarini bozor talablariga moslashtirish, moslashuvchanlikni ta'minlash va kreativ yondashuvlarni qo'llash lozim. Bu borada oliy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish va uning raqobatbardoshligini oshirish muhim ahamiyatga ega. Bu esa oliy ta'lim muassasalari faoliyatini boshqarishga innovatsion menejment elementlarini joriy etish zaruratini yuzaga keltiradi.

Mavzuga oid adabiyotlar sharhi

Oliy ta'limda innovatsion menejment imkoniyatlaridan samarali foydalanish yuzasidan turli tadqiqotlar olib borilgan. Xususan, tadqiqotlarga ko'ra, oliy ta'lim tizimi globallashuv, raqamlashtirish va yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlashga bo'lgan talabning ortib borishi ta'sirida o'zgarib bormoqda. Shunga ko'ra, oliy ta'limni boshqarishning asosiy maqsadi ta'lim tizimini innovatsion jihatdan yangilash, universitetlarning raqobatbardoshligini oshirish hamda xalqaro ta'lim makoniga integratsiyalashuv uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishdan iborat [1].

Yana bir tadqiqotda oliy ta'lim tizimida innovatsion faoliyatni axborot texnologiyalari asosida boshqarish masalalariga e'tibor qaratilgan. Xususan, ushbu o'zgarishlarning oliy ta'lim muassasalarining strategik yo'nalishlari va innovatsion faoliyatni amalga oshirish jarayoniga ta'sir ko'rsatishi asoslangan [2].

Boshqa tadqiqotlarda esa oliy ta'limning raqamli transformatsiyasi tendensiyalari, innovatsion modellari va strategik yo'nalishlari o'rganilgan. Ularga ko'ra, axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi natijasida oliy ta'lim tizimi an'anaviy o'quv xonalaridan raqamli ta'lim ekotizimlariga o'tish bilan bog'liq chuqur o'zgarishlarni boshdan kechirmoqda [3].

Ayrim tadqiqotlarda oliy ta'limda innovatsion menejment imkoniyatlari alohida o'rganilgan. Jumladan, innovatsion menejmentni rivojlantirish orqali ta'lim muassasalari raqobatbardoshligini oshirish, ta'lim xizmatlari bozorida samaradorlikni ta'minlash va ta'lim jarayonini modernizatsiya qilish masalalari ko'rib chiqilgan [4].

Boshqa tadqiqotlarga ko'ra, ta'limni rivojlantirish davlatlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish bilan bog'liq masalalarni hal etishdagi muhim ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida qaraladi. Xususan, mazkur tadqiqotning maqsadi oliy ta'lim muassasasining innovatsion siyosatini samarali amalga oshirish yo'llarini aniqlashga qaratilgan [5].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotni amalga oshirishda umumilmiy tadqiqot usullaridan foydalanildi. Xususan, oliy ta'limda innovatsion menejment imkoniyatlaridan samarali foydalanish masalalarini o'rganishda mantiqiy fikrlash, ilmiy abstraksiyalash, ma'lumotlarni guruhlash, analiz va sintez, induksiya va deduksiya usullari qo'llanildi. Shuningdek, maqola matnini tayyorlash va lingvistik jihatdan takomillashtirish jarayonida sun'iy intellekt vositalaridan cheklangan darajada, ya'ni 10 foizgacha foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Innovatsion menejment ta'lim muassasasida yangi g'oyalar, texnologiyalar, o'qitish usullari va boshqaruv yondashuvlarini ishlab chiqish, joriy etish hamda tijoratlashtirish jarayonlarini ilmiy asosda boshqarish tizimidan tarkib topadi. Ushbu menejment imkoniyatlaridan samarali foydalanish oliy ta'lim sifatini keskin oshirish uchun zarurdir.

Oliy ta'lim tizimida innovatsion menejment o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, u faqat ma'muriy-buyruqbozlikka emas, balki tashabbuskorlik, moslashuvchanlik va strategik fikrlashga asoslanadi. Innovatsion menejmentni joriy etishdan asosiy maqsad ta'lim, ilm-fan va ishlab chiqarish integratsiyasini ta'minlagan holda oliy ta'lim muassasasining intellektual va moddiy salohiyatidan yuqori samaradorlik bilan foydalanishdan iborat.

Oliy ta'lim muassasalari faoliyatini boshqarishda innovatsion menejment o'ziga xos funksiyalari orqali namoyon bo'ladi va ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Bu boradagi asosiy funktsiya strategik rejalashtirish va prognozlashtirish bo'lib, u universitetning kelajakdagi innovatsion yo'nalishlarini, xalqaro tendensiyalarni va mehnat bozori talablarini oldindan ko'ra bilishni ta'minlaydi. Tashkiliy-muvofiqlashtiruvchi funktsiya esa ta'lim jarayoni, ilm-fan va ishlab chiqarish o'rtasidagi integratsiyani yo'lga qo'yish, shuningdek, professor-o'qituvchilar va talabalarning kreativ g'oyalarini qo'llab-quvvatlovchi muhitni shakllantirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, resurslarni boshqarish va taqsimlash funksiyasi moliyaviy resurslar, zamonaviy texnologiyalar hamda inson kapitalidan oqilona foydalanishni tartibga soladi. Innovatsiyalarni joriy etish jarayonida yuzaga keladigan xatarlarni baholash va ularni minimallashtirish xatarlarni boshqarish funksiyasi orqali amalga oshiriladi. Nihoyat, monitoring va nazorat funksiyasi joriy etilgan yangiliklar, startap loyihalar va raqamli platformalar samaradorligini doimiy ravishda tahlil qilib borish hamda zarur tuzatishlarni kiritish imkonini beradi. Ushbu funksiyalarning uyg'un holda bajarilishi oliy ta'lim muassasasining raqobatbardoshligi va barqaror rivojlanishini kafolatlaydi.

Mazkur maqsaddan kelib chiqib, innovatsion menejmentning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- **strategik rejalashtirish va prognozlashtirish** — oliy ta'lim muassasasining uzoq muddatli rivojlanish yo'nalishlarini belgilash va bozor talablariga mos yangi ta'lim yo'nalishlarini ochish;
- **innovatsion muhitni yaratish** — xodimlar, professor-o'qituvchilar va talabalarning kreativ g'oyalarini qo'llab-quvvatlaydigan institutsional madaniyatni shakllantirish;
- **resurslarni optimal taqsimlash** — moliyaviy, inson va moddiy-texnik resurslardan maqsadli hamda tejamkor foydalanish.
- **monitoring va baholash** — joriy etilayotgan innovatsiyalarning natijadorligini doimiy ravishda tahlil qilib borish va zarur tuzatishlar kiritish.

Shu bilan birga, oliy ta'limda innovatsion menejmentni qo'llash quyidagi o'zaro bog'liq yo'nalishlarni qamrab oladi:

1. Ta'lim jarayoniga zamonaviy texnologiyalarni joriy etish. Bu borada zamonaviy menejerlar talabalarga bilim berishda raqamli vositalardan foydalanish ko'lamini kengaytirishi lozim. Bunga LMS platformalari, sun'iy intellekt elementlari, masofaviy va aralash ta'lim shakllarini kiritish mumkin. Innovatsion menejment ushbu jarayonlar uchun zarur infratuzilmani yaratish va ularni boshqarishni muvofiqlashtiradi.

2. Akademik va boshqaruv jarayonlarini raqamlashtirish. "Aqli universitet" konsepsiyasi asosida hujjatlar aylanishini soddalashtirish, qarorlar qabul qilish tezligini oshirish, ochiqlik va shaffoflikni ta'minlash, jumladan, korrupsiyaga qarshi komplayens-nazorat tizimlarini joriy etish boshqaruv samaradorligini oshiradi.

3. Ilmiy-tadqiqot faoliyatini tijoratlashtirish. Bu yo'nalishda oliy ta'lim muassasalari nafaqat ta'lim beruvchi maskan, balki ilmiy innovatsiyalar markaziga ham aylanishi lozim. Universitetlar qoshida texnoparklar, akseleratorlar va inkubatsiya markazlarini tashkil etish, olimlar hamda yosh tadqiqotchilarning ishlanmalarini amaliyotga tatbiq etish orqali qo'shimcha moliyaviy mablag'larni jalb qilish mumkin.

4. Inson kapitalini rivojlantirish va rag'batlantirish. Shunga ko'ra, oliy ta'limda professor-o'qituvchilarning kasbiy malakasini uzluksiz oshirib borish, ularni xorijiy ilmiy markazlarga stajirovkaga yuborish, ilmiy faoliyatni moddiy va ma'naviy jihatdan rag'batlantirish innovatsion menejmentning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi.

Innovatsion menejment imkoniyatlarini joriy etish jarayonida yuzaga keladigan masalalarni samarali hal etish uchun xodimlarning malakasini oshirish kurslarini tashkil etish, ularga o'zgarishlarning afzalliklarini tushuntirish va motivatsion tizimlarni kuchaytirish lozim. Shuningdek, davlat budjeti mablag'lari bilan bir qatorda xorijiy grantlar, venchur fondlari va xususiy sektor investitsiyalarini faol jalb qilish, boshqaruv tuzilmalarini bosqichma-bosqich detsentralizatsiya qilish hamda qaror qabul qilish vakolatlarini quyi bo'g'inlarga berish maqsadga muvofiq.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Oliy ta'limda innovatsion menejment imkoniyatlaridan samarali foydalanish mamlakat taraqqiyotining muhim shartlaridan biridir. Shunga ko'ra, innovatsion boshqaruv usullari ta'lim sifatini oshirish, ilmiy salohiyatni yuksaltirish, raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash hamda oliy ta'lim muassasalarining moliyaviy barqarorligini ta'minlashga xizmat qiladi. Zamonaviy rahbarlar tizimga bozor mexanizmlari, raqamli texnologiyalar va kreativ yondashuvlarni faol joriy etgan taqdirdagina oliy ta'lim global miqyosda yuqori natijalarga erishishi hamda innovatsion iqtisodiyot talablariga to'liq javob berishi mumkin. Shuningdek, innovatsion menejment an'anaviy ma'muriy boshqaruvni zamonaviy yondashuvlar bilan boyitib, ta'lim muassasalarida moslashuvchanlik, tashabbuskorlik va resurslardan oqilona foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Innovatsion menejmentning eng ustuvor jihatlari qatoriga ta'lim jarayonlarini raqamlashtirish, ilmiy-tadqiqot ishlarini amaliyot bilan integratsiya qilish, startup va spin-off korxonalar orqali moliyaviy barqarorlikka erishish hamda inson kapitalini uzluksiz rivojlantirish kiradi. Mazkur yo'nalishlardagi imkoniyatlardan samarali foydalanish kadrlar tayyorlash sifatini tubdan oshirish, milliy ta'lim tizimining xalqaro maydondagi raqobatbardoshligini ta'minlash hamda innovatsion iqtisodiyot talablariga to'liq javob beradigan mutaxassislarini tayyorlash uchun muhim poydevor hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Kabilov B. D. Innovatsion muhit sharoitida oliy ta'limni boshqarishning nazariy asoslari va xalqaro tajriba // **Fan va ta'limning innovatsion rivojlanishi: yangicha yondashuv va tadqiqotlar**: xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari, 2024-yil 5-oktabr. — Toshkent, 2024. — B. 581–583.
2. Teshaboyev T. Z. Oliy ta'lim tizimida innovatsion faoliyatni axborot texnologiyalari asosida takomillashtirish yo'llari // **Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar** ilmiy-elektron jurnali. — 2018. — № 3, may–iyun. — B. 1–11.
3. Yin X., Ying C. Digital Transformation of Higher Education: Trends, Innovation Models and Strategic Paths // **Pakistan Journal of Life and Social Sciences**. — 2025. — Vol. 23, No. 1. — P. 1271–1289. — DOI: 10.57239/PJLSS-2025-23.1.00100.
4. Po'latova D. A. Oliy ta'lim muassasalarida innovatsion menejmentning asosiy konsepsiyalari // **Innovations in Science and Technologies**. — 2026. — Vol. 3, No. 2. — B. 15–23.
5. Maiorov A. A. Management of a Higher Education Institution and Ways to Implement Effectively Its Innovation Policy // **Economic Consultant**. — 2021. — Vol. 34, No. 2. — P. 42–51. — DOI: 10.46224/ecoc.2021.2.5.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 8/1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>